

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. De Rapina Rerum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

juxta tritum, Ratio ubi est eadem, ibi debet esse eadem Juris dispositio l. Illud 32. ff. ad L. Aquil. præsertim in correlativis, ut sunt vir & mulier, Raptor & Rapta, per l. fin. C. de Indicta vid. & latè tradita ab Everardo Legal. arg. loco à Correlativis num. 8.

Nihilominus contrarium, & foemina Raptricem novissimâ S. Synodi Tridentinæ dispositione non comprehendi; ac proinde eam extraordinariâ poenâ arbitrâiudicis plestendam, post Clarum 6. Raptus n. 6. Menoch. de Arbitr. Jud. casu 291. à n. 30. & Sanchez cit. Lib. 7. disp. 12. n. 25. & disp. 13. n. 16. defendunt Farinac. q. cit. n. 40. Pontius Lib. 7. de Matrim. cap. 69. n. 6. & alii apud cit. Barbosa n. 5. partim; quòd poenales dispositiones ob solam rationis paritatem ad casus & personas non expressas non sint extendendæ, per ante dicta & tradita à Glossa in Reg. In panis 49. in 6. Castro de Lege Panali cap. 7. docum 3. & Suarez Lib. 6. de LL. cap. 3. n. 5. partim verò; quòd non sit eadem ratio; cum Raptus periculum multò minùs in foeminis, & ab his rarissimè viri: frequenter autem ab istis foemina raptantur. Alia ratio est Adulterii; quia isto æquè frequenter viri, quàm foemina polluantur: & æquè illi, quàm ista violant fidem & thorum conjugalem: ob quam causam ex conjugibus innocenti divortium est permissum: Confirmatur; quia leges non respiciunt ea, quæ rarissimè, sed quæ frequenter contingunt, l. Nam ad ea 5. ff. de LL. ac proinde in Raptore decreta non spectant Raptrices præsertim, cum poenalibus, aliisque dispositionibus odiosis Masculinò, secundum multos DD. comprehendi non soleat Foemininum, l. 1. §. 3. ff. de Ventre in possess. cit. Glossa in l. 1. ff. de V. S. Atque ita enervata est ratio contrariæ Opinionis.

ARTICULUS II.

De Rapina Rerum,

SUMMARIUM.

17. Hac committitur injusta ablatio rei per vim.
18. Vis quintuplex est.
19. Differentia Rapina à Furto.
20. A Latrocinio & Prædatione.
21. Rapina non committitur sine violentia:
22. Neque invasione rei immobilis:
23. Neque rei mobilis destructione vel deterioratione.
24. Rapina poena Civilis:
25. Quæ mitior est, quàm Furti manifesti:
26. Poena Criminalis in Raptores Civili;
27. Et Canonico Jure constituta.
28. Poena surripientium res naufragantium Christianorum:
29. Quam non contrahit surripientium res infidelium;
30. Et ad surreptionem realiter non concurrens.

Rapina proprie, & pro distincto à Raptu, Furtoque vicino crimine accepta, est Injusta ablatio rei alienæ mobilis aut se moventis, per vim facta, Hostiens. in Summa de Raptor. rer. n. 1. & Sylvester V. Rapina, pr.

Est autem Vis seu violentia quintuplex, secundum Glossam inc. Ad audientiam 4. V. Causa, de iis, que vi metusve caus. Inquietativa, quæ verus & legitimus possessor molestatur, & re suâ quietè uti non permittitur ab aliquo, qui possessor non est, nec se esse prætendit: ad
D d 2
versus

versus quem competit interdictum *Quod vi aut clam*, l. 1. *Sc. ff. Quod vi aut clam*. Turbativa, quæ duorum vel plurium, unius ejusdemque rei se possessores esse contendentium, unus alterum turbat: ex qua, si res immobilis, *Uti possidetis*: si ea mobilis est, *Utrouque Interdicta* competunt, §. *Recinenda 4. Instit. de Interdictis*. Compulsiva, quæ etiam Conditionalis seu Metus vocatur, atque infertur, cum quis mortis, mutilationis, atrocium verberum, aut alterius magni mali comminatione ad aliquid dandum, faciendum vel omitteandum, quod plenæ libertati relictus non faceret, compellitur, l. *Continet 3. pr. ff. Quod metus causa Sc.* quam vim injuste passo actionem & exceptionem metus adversus inferentem competere, *Lib. 1. Tit. 41. à n. 52.* est dictum. Expulsiva, quæ infertur, cum quis domo sua depellitur, vel prædii aut alterius rei immobilis possessione armis aut aliâ violentiâ adhibita dejicitur: quam passo pro recuperanda possessione adversus inferentem competit Interdictum *Unde vi*, l. 1. §. 3. *ff. de Vi armata, c. 1. c. In lueris 5. Sc. de Restitut. spoliat.* quod ad hanc Rubricam est declaratum. Ablativa, quæ rem mobilem seque moventem alteri, adhibita aut parata vi auferendâ committitur, & Rapina nuncupatur, Farinac. *Prax. Criminal. q. 166. n. 31. in fine* & Harprecht *ad pr. Instit. de Vi bonor. rapt. n. 8.* Unde

19. Patet primò differentia Rapinæ à Furto; quia huic illa superaddit vim. Hostiens. *cit. n. 1.* & Farinac. *cit. n. 31.* ob cujus interventum furtò gravius est crimen, *can. Penale 14. q. 5.* & appositè à Juliano JCT. o *Furtum improbius* nuncupatur, l. *Prætor ait 2. §. 10. ff. Sc. pr. Instit. de Vi bonor. rapt.* continet enim duplicem injuriam proximi. Unam, quâ in rebus suis sive bonis, quæ ei, sicut per furtum, auferuntur. Alteram, quâ is læditur in

persona & honore, dum illa extorquendò violentia adhibetur, Molina *Tract. 2. de J. & J. disp. 683. n. 7.* & Haunold. *Tom. 1. de J. & J. tract. 2. n. 264.*

20. Patet secundo ejusdem Rapinæ differentia à Latrocinio & Prædatione; sicut enim Furto violentiam Rapina, ita huic Latrocinium & Prædatio seu viarum gratificatio infidiolam aggressionem & spoliationem in viis seu stratis publicis, cum vel sine cæde sive hominis interemptione, superaddit, l. *Capitalium 28. §. 10. Sc. 15. ff. de Pœnis*, juxta dicta *Lib. 3. Tit. 49. num. 107.*

21. Patet tertio, Rapinam propriè non committi Primò, ab eo, qui rem suam alteri auferit per dolum, non adhibita aut parata vi, sine qua rapina non datur. Hostiens. *cit. n. 1.* Secundò ab eo, qui hosti rem suam violenter auferit in bello justo, aut etiam alteri in extrema necessitate, vel autoritate legitimi Magistratùs; quia non auferit injustè, Molina *disp. cit. n. 2.* Tertio, à dejiciente alterum de possessione prædii; quia est res immobilis, quæ propriè non auferri, sed invadi dicitur, §. 1. *in fine, Instit. de Vi bonor. raptor.* Quarto ab eo, qui alteri in rebus sive bonis suis infert damnum, ea destruendò vel deteriorandò; quia nihil alteri auferit aut agit causâ lucri faciendi, quod fieri solet injusta ablatione, & aliqui non malè expriment in Rapinæ definitione, Gonzalez *in c. Super eo 2. n. 10.* Quintò à rapiente alteri rem, quam putat esse suam; quia tali ablatione non, ut per rapinam duplex, sed simplex, scilicet violentiæ tantum; injuria infertur. Unde talis non incidit in pœnas Raptorum, sed in decretas l. *Si quis in tantam 7. C. Unde vi*, ex cujus dispositione rei, si ejus propria eive debita fuit, dominium vel jus, quod in ea habuit, perdit: si autem fuit aliena, ipsam & ejus æstimationem restituere debet, l. *Exeat 13. ff.*

13. ff. *Quod metus causa* &c. Molina cit. n. 3. in fine, & Gonzalez n. 10. cit.

24. Poena Raptorum civiliter conventorum Imperiali Jure constituta est; quod auctori intra annum utilem condemnatur in quadruplum: cui tamen ipsa res ablata inest; ut auctori, præter rem ablatam, ejus triplum, hoc est, ejus æstimationæ pretium triplicatum præstare teneatur: post annum verò, quia actio Poenalis Prætoriana est (& in foro Conscientiæ interno ante sententiam judicis, etiam intra annum, secundum D. Thomam 2. 2. q. 62. art. 4. & aliorum T. T. communem sententiam) solam rem ablatam: vel, si ea non extet, æstimationem cum refusione damni emergentis & lucri ex ablatione cessantis restituendi obligatio detur, l. 1. l. *Prætor ait* 2. §. 13. ff. pr. *Instit. de Vi bonor. rapt.* §. 5. *Vi autem* 19. *Instit. de Actionibus*, ubi Interpretes & DD. alii non parùm laborant in investiganda: non tamen cum Hunnio in *Trentl. Vol. 2. disp. 30. q. 34.* desperant de inveniendi ratione, cur fur manifestus poenæ nomine quadruplum, §. *Panam* 5. §. *fin. Instit. de Oblig. ex delicto*: Raptor autem triplum præstare teneatur; itaque delicto graviori mitior poena legibus iancita sit, quàm leviori. Sed, ut taceam, quòd rapinæ triplum indistinctè; ac proinde etiam cum non manifesta est: furti autem non manifesti poena duplum tantùm sit, §§. *cit.* & contra raptorem non privatorum duntaxat, sed publicum quoque judicium ex Lege Julia de Vi detur, ut advertit Harprecht *ad cit. pr. Instit. de Vi bonor. rapt. n. 22.* mitiorem poenam civilem Rapinæ constituendi non incongrua ratio fuisse videtur; quòd furta frequentiora, ad eaque homines essent propensiores, quàm ad exercendas rapinas; & propterea, ut consuleretur indemnitati privatorum, quo-

rum interesse poena civilis præcipuè spectat, conveniens fuerit; ut hujusmodi poena non minor furto quàm rapinæ, legibus decerneretur.

Criminalis autem poena Raptorum, 26. res alienas sine armis, sed tamen violentè auferentium, Lege Julia de Vi Privata olim fuit tertiæ partis bonorum, & omnis dignitatis honorisque amissio cum infamia, §. *Item lex Julia* 8. *Instit. de Publ. jud. l. 1. pr. ff. l. Tutoris* 2. C. ad L. Jul. de Vi privata: cum armis autem exercitæ rapinæ damnatorum eadem Lege Julia de Vi Publica deportatio, §. 8. cit. & Glossa fin. in l. *Qui dolo* 10. ff. ad L. Jul. de Vi publ. Cui cum tempore successit Bannum Imperiale, quò vis publicæ reus quoad personam & res suas extra communicationem Imperii constituitur, Mynsinger. in §. 8. cit. n. 3. in *Ordinat.* autem Caroli V. art. 126. Raptores indistinctè gladii vel alia mortis poenâ affici jubentur, observatâ cujuscunque loci consuetudine: quâ rapinas, præsertim in viis & stratis publicis & cum cæde, ut Latrones, rotæ supplicio, *Ordinat. cit. art. 130. & 137.* sine cæde autem, ut Grassatores & Prædatores solent, committentes capite plecti, ejusdem *Ordinat. art. 126.* & aliquando ita punitorum cadavera rotæ implecti aut imponi consueverunt, apud Carpzovium *Prædic. Criminal. q. 90. n. 12.* & Haunold. *Tom. 6. de I. & I. Tract. 2. n. 537.*

Jure autem Ecclesiasticò Raporum 27. præcipua poena est excommunicatio, per sententiam infligenda ab Episcopo loci delicti, quantumvis delinquens sit diocesis alienæ: à qua absolvendus antè non est, quàm plenè satisfecerit, ubi rapinam excoit, vel caverit de satisfaciendo, c. 1. Id autem, si ante obitum nolit, vel in ipsa depraedatione interficiatur, sepulturâ Ecclesiasticâ, & tan-

quam mortuus in peccato mortali, Ecclesie suffragiis & fidelium Orationibus publicis privatur, *c. Super eo 2. hinc Rubric. & c. Fures 2. de Furtis.* Demum latrones publici viarumque grassatores, itinera frequentata & publicas stratas aggressionis insidiis obsidentes, si ad Ecclesias aliaque loca Sacra & Religiosa confugiant, tanquam Asylò sacrò indigni, vi inde extrahi permittuntur, *can. Sicut antiquitus 17. q. 4. c. Inter alia 6. de Immunit. Eccles. & Constitutione Gregorii XIV. quæ incipit Cum aliis edita 28. Maij 1591, ut dictum est Lib. 3. tit. 49. à n. 150.*

28. Excommunicationem à Jure latam & Papæ reservatam etiam incurrunt, qui rapiunt bona Catholicorum naufragantium in mari, Bullæ Cœnæ *Casu 4. cui similis, sed non reservata excommunicatione à Concilio Lateranensi lata fuit in eos, qui Christianos naufragium passos rebus suis spoliant: si cum possent, eas non restituerint, sed retinuerint, c. Excommunicationi 3. Navarrus Manual. cap. 27. n. 118. Suárez de Censur. disp. 21. f. 2. n. 2. & Gonzalez in c. cit. n. 9.*

29. Christianos, Inquam, seu fideles Catholicos: non Paganos, Judæos, Sarracenos, Hæreticos aut etiam Piratas; quia verisimile non est, Concilium generale & summum Pontificem censuræ illius contrahendæ comminatione protegere intendisse Ecclesie Fideique Orthodoxæ ac Reipublicæ hostes, aut aliorum bonis ac libertati insidiantes, ut cum Bonacina *de Censur. in particul. disp. 1. q. 5. p. 3. observat Palao Tract. 29. disp. 3. p. 5. n. 8.*

30. Non furripientes tantum: sed eos quoque dictâ Censurâ ejusque reservatione affici, aliqui existimant, qui naufragantium fidelium res furripientibus consilium, favorem vel auxilium præbeat

eosve recipiunt; quòd ex morali ad ablationem concursu res seu bona furripere ipsi quoque censeantur. Alii verò eos tantum censuræ subjacere volunt, qui ex naufragantium rebus aliquid accipiunt, sibi que retinent. Melius alii mediam viam tenent: & licet à censura illa absolvant eos, qui surreptionem consilio, favore promovent, eam ratam habent, aut furripientes recipiunt: ei tamen subijci volunt omnes, qui ad bonorum illorum surreptionem physicè & realiter concurrunt, aut ab aliis ablata scienter recipiunt. Rationem reddunt; quòd hi, non etiam illi, verè ac propriè naufragantium bona furripere dicantur. Accedit; quòd canonum Ecclesiasticorum conditores, quando censuræ, aut alteri pœnæ Consulentes, Fautores, Receptatores & similes obnoxios esse volunt, eorum mentionem faciant expressam, ut ex aliis *cit. Bullæ Casibus, ex c. Excommunicamus 13. §. Credentes, de Hæreticis c. Quicumque 2. §. Hæretici, Rubric. cit. in 6. Et, perspicuum est; consulentium autem, fautorum, receptatorum & similium Papæ propositò *Casu 4. & Concilium generale c. Excommunicationi cit. non meminerint: & uterque textus, tanquam penalis, extensionem non admittat, arg. c. Odis 15. & Reg. In panis 49. in 6. Bonacina cit. q. 5. p. 1. n. 3. & 4.**

ARTICULUS III.

De Incendiariis & Violatoribus Ecclesiarum.

SUMMARIUM.

31. Incendiarii qui propriè dicantur.
32. Incendium casu excitatum panæ obnoxium non est.

33. Exti-